

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Taloushallinto

2015

Katri Raitala

TILINPÄÄTÖSANALYYSI

– Pitopalvelu maijalaine Oy

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Katri Raitala

TILINPÄÄTÖSANALYYSI – PITOPALVELU MAIJALAINE OY

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Pitopalvelu maijalaine Oy:n taloudellista tilannetta analysoimalla sen tilinpäätöksiä vuosilta 2012-2014. Pitopalvelu maijalaine Oy on ravintola- ja pitopalvelualalla toimiva yritys Turun talousalueella. Opinnäytetyössä tarkastellaan mihin suuntaan yrityksen talous on tarkasteluvuosina kehittänyt ja mikä sen taloudellinen tilanne on viime tilikauden päättyessä.

Opinnäytetyön teoreettisessa osassa esitellään tilinpäätöksen laadintaa ja mitä eri osia tilinpäätökseen kuuluu. Teoriaosassa käsitellään myös, miten tilinpäätösanalyysi tehdään. Tässä osassa syvennytään tilinpäätöstietojen oikaisuun, prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen laadintaan ja sen soveltamista trendianalyysin tekoon sekä eri talouden tunnuslukuihin.

Empiirisessä osassa toteutetaan Pitopalvelu maijalaine Oy:n tilinpäätösanalyysi. Oikaistujen tilinpäätöksien pohjalta laaditaan jokaiselta tarkasteluvuodelta prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi. Tunnuslukuja lasketaan kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden näkökulmasta. Empiirisen osan tarkoituksena on saada kattava kuva Pitopalvelu maijalaine Oy:n taloudellisesta tilasta.

Tilinpäätösanalyysin tulokset näyttävät, että tarkastelujakson aikana yrityksen taloudellinen tilanne on hieman heikentynyt. Yrityksen taloudellinen tilanne on seurannut yleistä talouden heikentymistä. Suurin osa tunnuslukujen arvoista on tyydyttäviä tai heikkoja Yritystutkimus ry:n laatimien ohjearvojen mukaan. Hälyttävää tämä ei kuitenkaan vielä ole, sillä verrattaessa laskettuja tunnuslukuja yrityksen toimialaan (TOL 56210), ovat luvut normaaleja. Yritys on ollut jokaisena vuonna kannattava ja vakavarainen ja se on myös joka vuosi tehnyt positiivisen tuloksen.

ASIASANAT:

Tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, prosenttilukumuotoinen tilinpäätös, trendianalyysi, tunnuslukuanalyysi

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business | Financial Management

2015 | 47

Markku Heikkilä

Katri Raitala

FINANCIAL STATEMENTS ANALYSIS – PITOPALVELU MAIJALAINE OY

The aim of this thesis is to study the financial information of Pitopalvelu maijalaine Oy during fiscal years 2012-2014. By studying these fiscal years, it is possible to analyze Pitopalvelu maijalaine Oy's financial state. Pitopalvelu maijalaine Oy is a catering and restaurant business in Turku business area. The thesis shows how the company has developed financially.

The items and the compositing of the financial statement are presented in the theoretical part of the thesis. It is also explained how the financial statement analysis is built and what it includes. This section of the theoretical part explores the adjustments of the financial statements, the percentage scale of financial statement and its application in the trend analysis, as well as statistical analysis of key figures from the point of view of profitability, solvency and liquidity.

The financial statement analysis is made in empirical part of the thesis. The percentage scale financial statement and the trend analysis are formed based on the adjusted balance sheet and the adjusted income statement. Key figures are calculated for profitability, solvency and liquidity. The aim of the empirical part is to form a comprehensive idea of Pitopalvelu maijalaine Oy's financial state.

The results of the analysis show that during the years studied the financial state of Pitopalvelu maijalaine Oy has deteriorated slightly. Most of the key figures have been satisfactory or poor every year according to the guidelines given by Yritystutkimus ry. Still, compared to the key figures of the company's line of business (TOL 56210), the figures are quite normal. The company has been profitable and has had a positive profit every year studied.

KEYWORDS:

Financial statement, financial statement analysis, percentage scale financial statement, trend analysis, statistical analysis

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TILINPÄÄTÖS	8
2.1 Tuloslaskelma	10
2.2 Tase	11
2.3 Rahoituslaskelma	12
2.4 Liitetiedot	13
3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI JA TILINPÄÄTÖKSEN TULKINTA	15
3.1 Tuloslaskelman oikaisut	15
3.2 Taseen oikaisut	19
3.3 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi	19
3.4 Tunnusluvut	20
3.5 Kassavirta-analyysi	25
4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI: PITOPALVELU MAIJALAINE OY	27
4.1 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös	28
4.2 Trendianalyysi	32
4.3 Tunnusluvut	35
5 YHTEENVETO	42
LÄHTEET	44

LIITTEET

Liite 1. Tuloslaskelma.
Liite 2. Tase.

KUVAT

Kuva 1. Prosenttilukumuotoinen tarkastelu (Niskanen & Niskanen 2004, 88)	20
Kuva 2. Liiketulosprosentit 2012-2014	36
Kuva 3. Käyttökateprosentit 2012-2014	37

Kuva 4. Koko pääoman tuottoaste 2012-2014	38
Kuva 5. Oman pääoman tuottoaste 2012-2014	39
Kuva 6. Omavaraisuusaste 2012-2014	40
Kuva 7. Maksuvalmius	40

TAULUKOT

Taulukko 1. Lyhennetty kululajikohtainen tuloslaskelma (Kirjanpitolaikunta 2006).	10
Taulukko 2. Lyhennetty tase (Kirjanpitolaikunta 2006)	11
Taulukko 3 Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus ry 2011, 53)	25
Taulukko 4. Pitopalvelu maijalaine Oy:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma	28
Taulukko 5. Pitopalvelu maijalaine Oy:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma	29
Taulukko 6. Pitopalvelu maijalaine Oy:n tuloslaskelman trendianalyysi	33
Taulukko 7. Pitopalvelu maijalaine Oy:n taseen trendianalyysi	34

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia Pitopalvelu maijalaine Oy:n taloudellista tilaa analysoimalla tilinpäätöstä ja siitä laskettavia tunnuslukuja. Tilinpäätösanalyysi on tärkeä työkalu yrityksen omistajille ja johdolle ja juuri siksi tästä opinnäytetyöstä on hyötyä toimeksiantajayritykselle. Analyysin pohjalta voidaan tehdä päätelmiä yrityksen taloudellisesta tilasta ja kilpailukyvyistä omalla toimialallaan.

Pitopalvelu maijalaine Oy on ravintola- ja pitopalvelualalla toimiva yritys. Yrityksellä on kolme toimipaikkaa, joissa on ravintolatoimintaa. Yritys tarjoaa myös pitopalvelua asiakkaan määräämissä tiloissa. Lisäksi pääkeittiöltä lähtee päivittäin tavaraa kaappoihin myyntiin.

Opinnäytetyössä on kolme osaa. Ensimmäisessä teoriaosassa käsitellään tilinpäätöstä ja sen tulkittamista yleisesti. Osiossa kerrotaan myös laista, jotka vaikuttavat kirjanpitoon ja tilinpäätöksen laatimiseen. Tässä osiossa avataan myös, mitä tarkoittaa pieni kirjanpitovelvollinen ja mitä erikoisoikeuksia siihen liittyy kirjanpidollisesti.

Toisessa opinnäytetyön osassa perehdytään varsinaisen tilinpäätösanalyysin toteuttamiseen ja työkaluihin. Tässä osiossa kuvaillaan prosenttimuotoista tilinpäätöstä, trendianalyysia ja taloudellisia tunnuslukuja. Kuvattuja taloudellisia tunnuslukuja ovat kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut ja tässä osiossa käsitellään myös niiden vertaamista Yritystutkimus ry:n antamiin ohjearvoihin. Ohjearvojen avulla voidaan selvittää, kuinka hyvin yrityksellä menee verrattuna yleiseen tasoon.

Kolmannessa opinnäytetyön osiossa syvennytään itse yrityksen tilinpäätökseen. Opinnäytetyössä käytetään yrityksen tilinpäätöstietoja vuosilta 2012–2014 mahdollisimman laajan kuvan saamiseksi yrityksen taloudellisen tilanteen kehityksestä. Tilinpäätösanalyysi toteutetaan prosenttimuotoisen tilinpäätöksen, trendianalyysin sekä tunnuslukuanalyysin pohjalta. Tunnuslukuanalyysissä käytettäviä

tunnuslukuja ovat kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut. Tunnuslukuja verrataan Yritystutkimus ry:n antamiin ohjearvoihin sekä Toimiala Online –palvelusta saataviin toimialan omiin arvoihin. Näillä kaikilla edellä mainituilla analyysin keinoilla saadaan kattava ja kokonaisvaltainen kuva yrityksen taloudellisesta tilasta.

Tässä opinnäytetyössä ei käsitellä konsernitilinpäätöstä eikä kansainvälistä IFRS-tilinpäätöstä, sillä ne eivät koske käsiteltävän yrityksen tilinpäätöstä.

Työssä on lähdeaineistona käytetty alan kirjallisuutta, kirjanpitolakia ja -asetuksia, yrityksen tilinpäätöstietoja ja toimialan taloudellisia tietoja. Teoriaosassa kirjallisen lähteenä on käytetty Leppiniemi & Kykkäsen kirjaa Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta ja toisena lähteenä Niskanen & Niskasen kirjaa Tilinpäätösanalyysi. Analyysiosassa lähteenä on käytetty Yritystutkimus ry:n laatimaa kirjaa Yritystutkimuksen analyysi.

Opinnäytetyö laaditaan analyysikeinoksi yrityksen omistajalle ja johdolle. Yrityksen tilinpäätöksiä ei ole aikaisemmin analysoitu, joten omistaja ja johto saavat opinnäytetyöstä hyötyä yrityksen taloudellisen kuvan selvittämiseen ja kehittämiseen.

2 TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöksen tarkoitus on antaa yrityksen sidosryhmille, muun muassa omistajille, johdolle, tavarantoimittajille ja asiakkaille, ajantasaista tietoa yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Yrityksen tilikausi on 12 kuukauden mittainen kausi, jonka päätteeksi kirjanpito-tilit päätetään tilinpäätöksen tileille eli tasetilille ja tulostilille.

Tilinpäätös muodostuu taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja näiden liitetiedoista. Tilinpäätösasiakirjoille on kirjanpitolaissa säädetty seuraavat tehtävät:

- taseen pitää kuvata tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa
- tuloslaskelman pitää kuvata tilikauden tuloksen muodostumista
- rahoituslaskelmassa on annettava selvitys varojen hankinnasta ja käytöstä tilikauden aikana
- liitetiedot liittyvät taseeseen, tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan ja niissä tulee antaa selvityksiä tai erittelyitä yksittäisistä laskelman eristä sekä antaa monenlaisia oikean ja riittävän kuvan varmistavia tietoja. (KPL 1336/1997 3:1; Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 22.)

Tilinpäätöksessä edellytetään kirjanpitolaissa määrättyjen yleisperiaatteiden noudattamista. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpito-velvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yleensä kirjanpitolaissäädännön tarkka noudattaminen johtaa oikean ja riittävän kuvan muodostumiseen. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 39)

Yleiset tilinpäätösperiaatteet luetellaan Kirjanpitolain kolmannen luvun kolmannessa pykälässä:

- jatkuvuuden periaate: oletus, että kirjanpito-velvollinen toimii jatkuvasti, eikä toimintaa olla lopettamassa
- johdonmukaisuuden periaate: tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja -menetelmien soveltaminen johdonmukaisesti tilikaudesta toiseen

- sisältöpainotteisuuden periaate (asia ennen muotoa -periaate): huomion kiinnittäminen liiketapahtuman tosiasialliseen sisältöön eikä yksinomaan sen oikeudelliseen muotoon
- varovaisuuden periaate: tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus; tilinpäätöksessä saa esittää ainoastaan tilikaudella toteutuneet voitot ja siinä on vähennettävä kaikki poistot ja arvonalentumiset sekä otettava huomioon kaikki velkojen arvonnäykset, ennakoitavissa olevat vastuut ja menetykset silloinkin, kun ne tulevat tietoon vasta tilikauden päättymisen jälkeen
- tasejatkuvuuden periaate: tilinavauksen perustaminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen
- suoriteperusteisuus: tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioon ottaminen riippumatta niihin perustuvien maksujen suorittamispäivästä
- erillisarvostuksen periaate: kunkin hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävän erän erillisarvostus. (KPL 1336/1997, 3:3)

Tilinpäätöksen sisällöstä on säädetty huojennuksia pienille kirjanpitovelvollisille. Pieneksi kirjanpitovelvolliseksi kirjanpitolaissa määritellään kirjanpitovelvollinen, jonka osalta sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on ylittynyt enintään yksi seuraavista rajoista:

- liikevaihto 3,4 milj. euroa
- taseen loppusumma 1,7 milj. euroa
- palveluksessa keskimäärin 25 henkilöä. (KPL 1336/1997, 3:9)

Pienet kirjanpitovelvolliset voivat laatia lyhennetyn tuloslaskelman (KPA 1336/1997, 1:1-2) ja saavat halutessaan käyttää kirjanpitoasetuksen mukaista lyhennettyä tasekaavaa (KPA 1336/1997, 1:7). Rahoituslaskelmaa (KPL 1336/1997, 3:1,2) eikä toimintakertomusta tarvitse ollenkaan laatia. Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien on kuitenkin laadittava rahoituslaskelma, vaikka ne olisivatkin pieniä kirjanpitovelvollisia.

Myös tilintarkastuskertomus tulee sisällyttää tilinpäätökseen jos tilinpäätös julkaistaan ja jos tilintarkastus suoritetaan. (Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 21)

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. (KPL 1336/1997, 3:6)

2.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista. Tuloslaskelmalle on kaksi eri kaavaa, kululajikohtainen ja toimintokohtainen. Kirjanpitovelvollinen saa itse valita kumpaa kaavaa käyttää. Kululajikohtainen tuloslaskelma sopii paremmin kirjanpitovelvolliselle, joka sisällyttää varastonsa hankintamenoa ainoastaan hankinnan ja valmistuksen muuttuvat menot. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 145) Kululajikohtainen tuloslaskelma on käytännössä huomattavasti käytetympi tuloslaskelman kaava. (Niskanen & Niskanen 2004, 38)

Kululajikohtaiselle tuloslaskelmalle esitetään kaava kirjanpitoasetuksen ensimmäisen luvun ensimmäisessä pykälässä. Tuloslaskelmaa saa lyhentää erien vähäisyyden tai kaavan selkeämmän esitystavan vuoksi. Selkeämmän esitystavan takia yhdistetyt erät tulee esitellä tilinpäätöksen liitetiedoissa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 107)

Kululajikohtainen tuloslaskelma esitetään kokonaisuudessaan liitteessä 1 ja alla esitetään taulukossa 1 lyhennetty kululajikohtainen tuloslaskelma

Taulukko 1. Lyhennetty kululajikohtainen tuloslaskelma (Kirjanpitolausakunta 2006).

LYHENNETTY TULOSLASKELMA

	Tilikausi	Ed. tilikausi
LIKEVAIHTO	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	- 0,00	- 0,00
LIKEVOITTO/TAPPIO	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	+/- 0,00	+/- 0,00
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0,00	0,00
Satunnaiset erät	+/- 0,00	+/- 0,00
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	0,00	0,00

Tilinpäätössiirrot	+/-	0,00	+/-	0,00
Välittömät verot	-	<u>0,00</u>	-	<u>0,00</u>
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>

Myös toimintakohtaiselle tuloslaskelmalle esitetään kaava kirjanpitoasetuksen ensimmäisen luvun toisessa pykälässä. Toimintakohtainen tuloslaskelma sopii kirjanpitovelvolliselle, joka soveltaa niin sanottua täyskatteellista laskentaa. (KHT-Yhdistys 2011, 63)

2.2 Tase

Taseen tarkoitus on kuvata kirjanpitovelvollisen tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa. Tasekaavasta säädetään kirjanpitoasetuksen ensimmäisen luvun kuudennessa momentissa (KPA 1339/1997, 1:6). Kaava koskee kaikkia kirjanpitovelvollisia, pois lukien pienet kirjanpitovelvolliset, jotka saavat halutessaan laatia taseen lyhennetyn kaavan mukaisesti. Taseen eriä voidaan yhdistellä, jos niiden erillisellä esittämisellä on vähäinen merkitys oikean ja riittävän kuvan antamiseen tai jos yhdistely johtaa selkeämpään esitystapaan (KHT-yhdistys 2011). Taulukko 2 esittää lyhennetyn taseen ja koko taseen voi nähdä liitteessä 1.

Taulukko 2. Lyhennetty tase (Kirjanpitolautakunta 2006)

LYHENNETTY TASE	Tilikauden päätty- mispäivä	Edellisen tilikauden päättymispäivä
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Sijoitukset	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset; lyhyt- ja pitkäaikainen erikseen	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00

Vastaavaa yhteensä	0,00	0,00
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	0,00	0,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Käyvän arvon rahasto	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto/tappio	0,00	0,00
Tilikauden voitto/tappio	0,00	0,00
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA; lyhyt- ja pitkäaikainen erikseen	0,00	0,00
Vastattavaa yhteensä	0,00	0,00

Taseessa on kaksi puolta, vastaava ja vastattava. Vastaava-puoli jaetaan kahden pääryhmään: pysyviin vastaaviin ja vaihtuviin vastaaviin. Omaisuus, joka on kirjattu pysyviin vastaaviin, on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useampana tilikautena. Vaihtuviin vastaaviin taas kirjataan muu omaisuus, jonka tarkoitus on tuottaa tulo yhtenä tilikautena. (Salmi 2011, 59)

Taseen vastattavaa-puolella näkyy, mistä kaikesta yrityksen pääoma muodostuu. Vastaavaa-puolella on kaksi pääryhmää, oma ja vieras pääoma.

2.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on laadittava siinä tapauksessa, jos kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö, suuri yksityinen osakeyhtiö tai osuuskunta. Osakeyhtiö katsotaan suureksi, jos vähintään kaksi seuraavista rajoista on ylittynyt:

- liikevaihto 7,3 milj. euroa
- taseen loppusumma 3,65 milj. euroa
- palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.

Rahoituslaskelmassa tulee antaa selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Rahoituslaskelmassa yrityksen rahavirrat jaetaan kolmeen osaan: liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 153-154)

Kirjanpitolautakunta on antanut yleisasetuksen siitä, mitä sisältyy liiketoiminnan, investoinnin ja rahoituksen rahavirtoihin (KPA 30.12.1997/1339, 2:1):

1) liiketoiminnan rahavirta osoittaa, kuinka paljon kirjanpitovelvollinen on pystynyt tilikauden aikana liiketoimintansa avulla tuottamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, tuoton maksamiseen oman pääoman sijoittajille, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun turvautumatta ulkopuolisiin rahoituslähteisiin

2) investointien rahavirrat osoittavat miten kirjanpitovelvollinen on toteuttanut rahavirtojen käytön tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä

3) rahoituksen rahavirrat osoittavat oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmaa voi käyttää sekä yksityisen yrityksen seurannassa että yritysten välisessä vertailussa. Vertailua helpottaa se, että rahoituslaskelmassa yrityksen toimintaa kuvataan rahavirtoina. Rahoituslaskelma on erittäin hyödyllinen työkalu ennakoitaessa yrityksen tulevaisuudessa odotettavia rahavirtoja. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 153-154)

2.4 Liitetiedot

Liitetiedot ovat osa tilinpäätöstä tehtävänään täydentää tuloslaskelmaa, tasetta ja rahoituslaskelmaa. Kirjanpitolaissa (KPL 1336/1997, 3:2) säädetään, että kirjanpitovelvollisen on annettava oikea ja riittävä kuva ja tämän takia liitetiedot ovat tärkeä osa tilinpäätöstä. Kirjanpitoasetuksessa liitetiedot ryhmitellään seuraavasti:

- tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

- tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
- taseen vastaavia koskevat liitetiedot
- taseen vastattavia koskevat liitetiedot
- tuloveroja koskevat liitetiedot
- vakuudet ja vastuusitoumukset
- liitetiedot henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä
- omistukset muissa yrityksissä
- konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot. (KPA 1339/1997, 2:2-10)

Tilinpäätöksen laatimista koskevia liitetietoja ovat muun muassa noudatetut arvostusperiaatteet, jaksotusperiaatteet, oikaisut, jotka on tehty edellisen tilikauden tietoihin sekä selvitys siitä, jos edellisen tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

Tuloslaskelman liitetiedoissa esitetään muun muassa satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kuuluvat erät, selvitys suunnitelman mukaisista poistoista sekä pakollisten varausten muutos.

Taseen liitetiedoissa on tieto ainakin koneiden ja kaluston hankintamenojen poistamattomasta osasta, oman pääoman muutoksesta, liikkeeseen lasketuista joukkovelkainakirjoista ja siirtovelkoihin sisältyvistä eristä

Tuloverojen liitetiedoissa esitetään muun muassa laskennalliset verovelat ja -saamiset. Myös kaikki yrityksen vakuudet ja vastuut on eritelty liitetiedoissa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 167-260; Salmi 2011, 77-79)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI JA TILINPÄÄTÖKSEN TULKINTA

Tilinpäätösanalyysi on yrityksen kannattavuuden, rahoituksen ja taloudellisten toimintaedellytysten mittaamista ja kriittistä arviointia tilinpäätösinformaation pohjalta. Tilinpäätösanalyysissä yhdistyvät tuloslaskelman ja taseen tarkastelut kuin myös tilinpäätöksen perusteella laskettavat tunnusluvut ja niiden muutosten tarkastelu. (Niskanen & Niskanen 2004, 8)

Tilinpäätöksen ensimmäinen vaihe on tilinpäätöstietojen eli tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen oikaisu eli standardointi. Lähtöaineiston standardointi on ehdoton edellytys sille, että saatuja tietoja voidaan verrata muiden yritysten samantyyppisiin tietoihin ja saman yrityksen aikaisempien vuosien tietoihin. (Niskanen & Niskanen 2004, 19)

Analyysin avulla tutkitaan yrityksen taloudellista menestystä erilaisten valittavien analyysitekniikoiden avulla. Jäljempänä esitellään prosenttilukumuotoinen tilinpäätös, trendianalyysi, tunnuslukuanalyysi ja kassavirta-analyysi.

3.1 Tuloslaskelman oikaisut

Oikaistun tuloslaskelman välitulokset poikkeavat virallisen tuloslaskelman välituloksista. Esimerkiksi virallisessa tuloslaskelmassa ei enää esitetä käyttö- eikä myyntikatetta, mutta Yritystutkimusneuvottelukunnan esittämässä oikaistun tuloslaskelman kaavassa käyttökate on. Sen takia oikaistussa tuloslaskelmassa eri erät ovat eri kohdissa kuin virallisessa tuloslaskelmassa.

Liiketoiminnan muut tuotot

Virallisen tuloslaskelman liiketoiminnan muissa tuotoissa on tuotot, jotka liittyvät yrityksen toimintaan ja ovat luonteeltaan lähellä liikevoittoa. Tällaisia tuottoja ovat muun muassa vuokratuotot, saadut tuet, myyntivoitot ja keskeytysvakuutuksesta saatu korvaus. Oikaistaessa tuloslaskelmaa liiketoiminnan muista tuotoista pitää

siirtää satunnaisiin tuottoihin vertailukelpoisuutta heikentävät olennaiset ja kerta-
luontoiset tuotot. Vastaavasti näiden kulut siirretään satunnaisiin kuluihin.

Aine- ja tarvikekäyttö

Tämän erän oikaisu tapahtuu vähentämällä virallisen tuloslaskelman aine- ja ta-
varaostoista näiden varastojen lisäys tai lisäämällä varastojen vähennys.

Ulkopuoliset palvelut

Ulkopuoliset palvelut ovat työsuorituksista maksettavia korvauksia ja liittyvät aina
välittömästi tuotantoon tai myyntiin. Näitä ovat esimerkiksi alihankkijoiden ja kon-
sulttien palvelut tai työvoiman vuokrauskulut.

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin luetaan ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin verrattavat
kulut sekä sosiaaliturvamaksut, pakolliset ja vapaaehtoiset henkilövakuutusmak-
sut ja eläkekulut. Muut vapaaehtoiset henkilöstökulut luetaan oikaistussa tulos-
laskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Laskennallinen palkkakorjaus

Palkkakorjaus koskee henkilöyhtiöitä, joissa omistaja-johtajan työpanos on mer-
kittävä. Palkkakorjaus tehdään, jotta yritysten keskinäinen vertailu olisi mahdol-
lista. Usein pienissä henkilöyrityksissä omistaja ottaa palkkansa tuloslaskelman
ohi yksityistiliä käyttäen. Tällöin henkilöstökuluja ei näy tuloslaskelmassa.

Oikaisu koskee siis henkilöyhtiöitä ja yksityisiä elinkeinonharjoittajia, mutta myös
osakeyhtiöitä, jos omistajien palkkakulut eivät sisälly tuloslaskelman kuluihin.

Palkkakorjaus suositellaan porrastettavaksi yrityksen liikevaihdon mukaan seu-
raavasti:

Liikevaihto 12 kk (€)	Palkkakorjaus/henkilö (€)
70 000 – 400 00	20 000
> 400 000	30 000

Jos omistajiin kuuluu enemmän kuin yksi henkilö samasta taloudesta, voidaan harkita pienempää korjausta henkilö kohti, esimerkiksi 50% yllä esitetyistä summista.

Liiketoiminnan muut kulut

Virallisen tuloslaskelman virallisiin liiketoiminnan kuluihin luetaan varsinaiseen toimintaan kuuluvat erät, joita ei erikseen mainita. Näitä ovat esimerkiksi vuokrat, leasingmaksut, markkinointikulut, hallintopalveluiden kulut, pankkipalvelumaksut, myyntiprovisiot, luottotappiot ja myyntitappiot.

Oikaistussa tuloslaskelmassa satunnaisiin kuluihin siirretään liiketoimintaan kulumattomat tuloksen kannalta olennaiset kertaluonteiset, jotka vaikeuttavat vuositteista vertailukelpoisuutta.

Valmisteveraston muutos

Oikaistussa tuloslaskelmassa valmisteveraston muutos saadaan lisäämällä valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutokseen valmistus omaan käyttöön.

Suunnitelman mukaiset poistot

Mikäli tilikauden aikana tehdyt poistot eivät ole oikeassa suhteessa käyttöomaisuuden määrään tai jos poistoajat ovat selvästi pidempiä kuin kirjanpitolautakunnan suositukset, käytetään suunnitelman mukaisina poistoina EVL:n maksimipoistoja.

Arvonalentumiset

Arvonalentumiset jaetaan informaation selkeyttämiseksi arvonalentumisiin pysyvien vastaavien hyödykkeistä ja vaihtuvien vastaavien poikkeuksellisiin arvonalentumisiin. Arvonalentuminen tarkoittaa tilannetta, jossa hyödykkeen todennäköinen luovutushinta on pysyvästi pienentynyt.

Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista

Tähän erään yhdistetään virallisen tuloslaskelman erät tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä, tuotot osuuksista omistusyhteisyryksissä ja tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista. Mahdolliset kurssivoitot siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa kurssierot-kohtaan.

Muut korko- ja rahoitustuotot sekä korkokulut ja muut rahoituskulut

Tuottojen erään kuuluu tuotot vaihtuvien vastaavien saamisista ja rahoitusarvopapereista. Kulut ovat vieraan pääoman kuluja. Mahdolliset kurssierot pitää oikaistussa tuloslaskelmassa siirtää kohtaan kurssierot. Rahoituskuluihin sisältyvät käyvän arvon muutokset siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa kokonaistuloksen alapuolelle tuloksenjärjestelyeriin.

Kurssierot

Virallisessa tuloslaskelmassa tällaista erää ei mainita erillisenä eränä, mutta se voidaan esittää, mikäli erot ovat suuruudeltaan merkittäviä. Kaikkien edellisten erien kurssierot siirretään tähän erään.

Välittömät verot

Virallisen tuloslaskelman erät tuloverot ja muut välittömät verot kuuluvat tähän oikaistun tuloslaskelman erään. Kiinteistövero on liiketoiminnan muu kulu. Aikaisemmilta tilikausilta saadut veronpalautukset tai maksetut lisäverot kuuluvat satunnaisiin tuottoihin tai kuluihin. Myös välittömiin veroihin sisältyvät satunnaisten tuottojen tai kulujen verot siirretään satunnaisiin kuluihin tai tuottoihin. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos siirretään erään muut tuloksen oikaisut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Edellisissä kohdissa on mainittu eriä, jotka siirretään tähän kohtaan. Jos satunnaisiin kuluihin on virallisessa tuloslaskelmassa kirjattu eriä, jotka eivät täytä satunnaisten kulujen tunnusmerkkejä, siirretään ne liiketoiminnan kuluihin. (Niskanen & Niskanen 2004, 61-70; Yritystutkimus ry 2011, 17-27)

3.2 Taseen oikaisut

Oikaistu tase poikkeaa monella tavalla virallisesta taseesta. Oikaistussa taseessa yhdistellään monia virallisen eriä, mutta oikaistussa myös esiintyy esimerkiksi leasingvastuukanta, jota ei virallisessa taseessa ole ollenkaan. (Niskanen & Niskanen 2004, 70)

Vastaavaa-puolen oikaisut näkyvät lähinnä kahdella tavalla:

- oikaistussa taseessa esiintyvä leasingvastuukanta kasvattaa taseen loppusummaa
- oikaistussa taseessa yhdistellään joitakin virallisen taseen eriä

Vastattavaa-puolen oikaisut ovat lähinnä samanlaisia kuin vastaavaa-puolen oikaisut. Myös vastattavaa-puolelle tulee erä leasingvastuukanta ja myös virallisen taseen eriä yhdistellään oikaistussa taseessa. Jotkut oikaisut saattavat vaikuttaa omaan pääomaan oman pääoman oikaisuerän kautta. Oikaisuja näkyy myös vastattavaa-puolen erien välisinä siirtoina. (Niskanen & Niskanen 2004, 60-83, Yritystutkimus ry 2011, 11-49)

3.3 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi

Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä tuloslaskelman erät suhteutetaan liikevaihtoon ja taseen erät taseen loppusummaan. Kun erät on muutettu prosenttilukumuotoon, on eri vuosien tilinpäätöksiä huomattavasti helpompi vertailla keskenään. Tätä kutsutaan aikasarja-analyysiksi. Toinen käyttötapa on nimeltään poikkileikkausanalyysi, jossa prosenttimuotoista tilinpäätöstä vertaillaan muihin samalla alalla toimiviin yrityksiin. (Niskanen & Niskanen 2010, 49-50)

Alla olevassa esimerkissä esitetään, miten prosenttimuotoinen tilinpäätös helpottaa saman yrityksen eri vuosien vertailuja tuloslaskelman puolella. Taseen puolella ajatus on samanlainen, vertailulukuna vain käytetään taseen loppusummaa.

Luvut (MEUR)	vuosi x	vuosi x-1	vuosi x-2	vuosi x-3	vuosi x-4
Liikevaihto	87	80	68	56	50
Kustannukset	71	65	57	47	43
Kustannukset % liikevaihdosta	81,6 %	81,2 %	83,8 %	83,9 %	86,0 %

Kuva 1. Prosenttilukumuotoinen tarkastelu (Niskanen & Niskanen 2004, 88)

Kuvasta voi päätellä absoluuttisten lukujen perusteella, että sekä kustannukset että liikevaihto ovat kasvaneet vuosi vuodelta. Prosentuaalista osuutta tarkasteltaessa huomataan kuitenkin, että vaikka absoluuttiset kustannukset ovat kasvaneet esimerkkiajanjaksolla, ovat ne samaan aikaan pienentyneet suhteessa liikevaihtoon.

Prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä sovelletaan myös trendianalyysin luomiseen. Trendianalyysissä vertailulukuna on kuitenkin varhaisin vuosi, jonka jokaiselle erälle annetaan arvoksi 100. Myöhempien vuosien eriä verrataan perusvuoteen laskemalla, kuinka monta prosenttia myöhempi absoluuttinen arvo on perusvuoden absoluuttisesta arvosta. Trendianalyysia käytetään aikasarja-analyysinä eikä sitä sovelleta yritysten keskinäiseen vertailuun. (Niskanen & Niskanen 2010, 55, 96-97)

3.4 Tunnusluvut

Tilinpäätöksen avulla lukija voi saada selville paljon yrityksen taloudesta. Tilinpäätösanalyysissä on tarkoitus mennä kuitenkin pidemmälle. Analyysin pohjalta tulee kyetä muun muassa selvittämään yrityksen kehitystä ja vertailemaan eri yrityksiä. Tähän tarvitaan tunnuslukuja. Tunnuslukujen avulla voidaan eliminoida esimerkiksi koon vaikutus yritysten vertailussa tai rahan muutosten eri vuosien vertailukelpoisuutta alentavia ongelmia. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 162)

Tunnusluvuilla kuvataan yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä eli kannattavuutta ja rahoitusta. Rahoitusta analysoidaan useimmiten kahdesta näkökulmasta, vakavaraisuutena eli soliditeettina ja maksuvalmiutena eli likviditeettinä.

Tunnusluvut lasketaan yleensä 12 kuukauden aikana ansaitun tuloksen perusteella. Jos kuitenkin yrityksen tilikausi on ollut pidempi tai lyhempi kuin 12 kuukautta, tulosta kuvaava jäämä muunnetaan laskennallisesti 12 kuukautta vastaavaksi. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 162-163)

Opinnäytetyön analyysiosiossa lasketaan analysoitavan yrityksen tunnuslukuja. Työssä tarkastellaan kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja.

Kannattavuus

Yrityksen kannattavuus edellyttää, että toiminnalla saadut tuotot ovat suuremmat kuin menot. Kannattavuutta mitattaessa käytetään yleensä kahta eri lähestymistapaa. Ensimmäinen on voittoprosentti-lähestymistapa, jossa yrityksen saavuttama tulosta verrataan liikevaihtoon. Tämä tapa ei erityisen hyvin sovellu yritysten väliseen vertailuun. Tunnusluku kuvaa enemmänkin yrityksen toimintapolitiikkaa ja kehittymistä. Yleisin voittoprosenttiin perustuva tunnusluku on liikevoittoprosentti. Liiketulos kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 163-165) Liiketulosprosenttia arvioidessa käytetään Yritystutkimus ry:n antamia ohjeita:

- yli 10 % Hyvä
- 5-10% Tyydyttävä
- alle 5% Heikko

Toinen hyvä voittoprosenttiperusteinen tunnusluku on käyttökateprosentti. Käyttökate kertoo, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta sen jälkeen, kun siitä on vähennetty yrityksen toimintakulut (Balance consulting). Kaavan osoittaja, käyttökate, lasketaan taseesta ja se tarkoittaa voittoa ennen poistojen vähentämistä. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 163)

Kolmantena kannattavuuden tunnuslukuna on nettotulosprosentti. Jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana, pitää nettotulosprosentin olla positiivinen. Nettotulos saadaan lisäämällä liiketulokseen tuloslaskelman rahoitustuotot ja vähentämällä rahoituskulut ja verot. (Yritystutkimus ry 2011, 62)

Kannattavuuden tunnuslukujen laskukaavat on esitelty alla. (Yritystutkimus ry 2011, 61-62)

	Liikevoittoprosentti =	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}}$	x100 %
	Käyttökateprosentti =	$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}}$	x100 %
	Nettotulosprosentti =	$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liikevaihto}}$	x100 %

Kun halutaan vertailla yrityksiä keskenään, käytetään tunnuslukuna pääoman tuotto prosenttia. Se kertoo yrityksen pääomalleen ansaitseman koron eli tilikaudessa saavutetun tuloksen suhteen käytössä olleeseen pääomaan. Pääoman tuotto prosenttien tunnusluvusta on muunnelmia sen mukaan, kenen näkökulmasta tunnusluku laaditaan. Alla esitellään sekä oman pääoman tuotto prosenttien kaava että kokonaispääoman tuotto prosenttien kaava. (Yritystutkimus ry 2011, 63-65, Leppiniemi & Kykkänen 2009, 164-165)

Oman pääoman tuotto prosentti	=	$\frac{\text{Voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin tilikaudella}}$	x100 %
Kokonaispääoman tuotto prosentti		$\frac{\text{Voitto+ Rahoituskulut+ Verot}}{\text{Kokonaispääoma}}$	x100 %

Näiden tunnuslukujen jakajassa käytetään tilikauden alun ja lopun keskiarvoa, jolloin saadaan mahdollisimman realistinen kuva käytettävissä olleesta pääomasta. (Yritystutkimus ry 2011, 64)

Kokonaispääoman tuotolle Yritystutkimus ry antaa samat ohjearvot kuin liiketu-
losprosenttia arvioitaessa.

Vakavaraisuus

Vakavaraisuus kuvaa sitä, miten yritystä on rahoitettu eli mikä on sen pääomara-
kenne. Mitä enemmän yrityksellä on omaa pääomaa sen pääomarakenteessa,
sen vakavaraisempi se on.

Vakavaraisuuden perusmittari on omavaraisuusaste. Se kertoo oman pääoman
ja koko pääoman välisen suhteen prosentteina. Omavaraisuusaste mittaa myös
yrityksen tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä
(Yritystutkimus ry 2011, 66).

Yritystutkimus ry antaa omavaraisuusasteelle ohjearvot:

- yli 40 % Hyvä
- 20-40 % Tyydyttävä
- alle 20 % Heikko

Kuitenkin myös alhaisia omavaraisuusasteita voidaan pitää hyvänä, kun yrityk-
sen toimintaan liittyvä riski on alhainen ja tulokehitys hyvä ja vakaa (Leppiniemi
& Kykkänen 2009, 166). Velkaantumisella on myös etuja, sillä esimerkiksi vie-
raalla pääomalla on omaa pääomaa pienempi tuottovaatimus. Toinen etu on vel-
kaantumisen vipuvaikutus, jonka ansiosta yrityksen odotettu osakekohtainen
tuotto kasvaa velkaantumisasteen kasvaessa. (Niskanen & Niskanen 2004, 130)

Toinen vakavaraisuutta kuvaava tunnusluku on nettovelkaantumisaste eli gea-
ring-prosentti. Siinä korollisen vieraan pääoman määrää verrataan oman pää-
oman määrään (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 167). Kun tunnusluku on arvoltaan
alle 1, voidaan sitä pitää hyvänä. Jos tunnusluvun miinusmerkkisyys johtuu ne-
gatiivisesta omasta pääomasta, on tunnusluvun arvo heikko (Yritystutkimus ry
2011, 68).

Alla on esitetty vakavaraisuuden tunnuslukujen kaavat (Yritystutkimus ry 2011.
66).

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma-rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}}$$

Maksuvalmius

Maksuvalmius kuvaa sitä, kykeneekö yritys suoriutumaan jatkuvasti maksuvelvoitteistaan. Maksuvalmuitta ei ole helppo päätellä tilinpäätöksestä, sillä se kuvaa vain yhtä tilikauden päivää. Sekä yrityksen rahavarat että lyhytaikaiset velat saatavat vaihdella nopeastikin. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 167)

Tavanomaisimmat maksuvalmiuden tunnusluvut ovat quick ratio ja current ratio. Quick ratio -tunnusluvussa verrataan rahoitusomaisuuden määrää lyhytaikaisen vieraan pääoman määrään. Jos rahoitusomaisuus kattaa lyhytaikaisen vieraan pääoman, arvioidaan maksuvalmiuden olevan hyvä. Kun tunnusluvun arvo on 0,5-1, on arvo tyydyttävä ja alle 0,5 on heikko. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 168)

Current ratio -tunnusluku on erittäin samankaltainen verrattuna quick ratioon. Tässä tunnusluvussa kuitenkin ajatellaan, että myös vaihto-omaisuus voitaisiin realisoida lyhytaikaisista velvoitteista suoriutumiseen. Jos current ration arvo on yli 2, on tunnusluku hyvä. Kun tunnusluvun arvo on 1-2, on se tyydyttävä ja alle 1 on heikko. Seuraavana on esitetty tunnuslukujen quick ratio ja current ratio kaavat. (Yritystutkimus ry 2011, 71-72)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus - osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma-lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus + rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

3.5 Kassavirta-analyysi

Kassavirta-analyysin pohjalle tehdään kassavirtalaskelma, jonka perusideana on vähentää kassatuloista kassamenot niiden taloudellisessa etuoikeusjärjestyksessä. Tästä nähdään, kuinka pitkälle yrityksen tulo-rahoitus ja muu rahoitus riittävät. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 170)

Taulukko 3 Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus ry 2011, 53)

Liiketulos
+ Poistot ja arvonalentumiset
<hr/>
=Käyttökate
+/- Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys
+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys
<hr/>
=Toimintajäämä
+ Rahoitustuotot
- Rahoituskulut
- Verot
+/- Satunnaiset tuotot/kulut
<hr/>
=Rahoitusjäämä
-/+ Investoinnit (netto)
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys
<hr/>
=Investointijäämä
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/- Pääomalainojen lisäys/vähennys
+/- Oman pääoman maksullinen lisäys/vähennys (pl. osingonjako)
- Osingonjako/yksityiskäyttö
+/- Lainasaamisten lisäys/vähennys
<hr/>
=Rahavarojen muutos
+ Rahavarat tilikauden alussa
- Rahavarat tilikauden lopussa
<hr/>
= 0

Kassamenoista otetaan ensin huomioon pakolliset juoksevat menot ja jos rahaa on vielä tämän jälkeen jäljellä, sitä voidaan käyttää vieraan pääoman korkojen sekä oman pääoman osinkojen rahoittamiseen. Jos rahaa jää vielä yli, sitä voi käyttää investointeihin ja oman pääoman palauttamiseen. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 170-171)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI: PITOPALVELU MAIJALAINE OY

Pitopalvelu maijalaine Oy on turkulainen ravintola-alan yritys, jonka toimiala on pitopalvelu (TOL: 56210). Yrityksellä on neljä toimipaikkaa: Ravintola Verkahovi, Ravintola- ja hotellilaiva Boren ravintolatilat, YIT ruokala sekä Autokiilan kahvio. Ravintola Verkahovissa on yrityksen pääkeittiö, jossa tehdään tuotteet niin omaan ravintolaan ja tilauksesta kuin myös kauppoihin myyntiin.

Yritys on toiminut nimellä Pitopalvelu maijalaine Oy jo vuodesta 2009. Yrityksen edeltäjä, Kahvila-Pyörremyrsky Ky, aloitti pitopalvelutoimintansa jo vuonna 1991 niin kutsuttuna Maija Laineen pitopalveluna. Vuosien toiminta on vakiinnuttanut yrityksen aseman Turun pitopalvelutarjonnassa. Yrityksellä on tällä hetkellä keskimäärin 31 työntekijää ja vuoden 2014 liikevaihto oli 2 116 912,22 euroa ja taseen loppusumma 412 784,86 euroa.

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan yrityksen toimintaa vuosilta 2012-2014. Analyysin aluksi oikaistiin kaikki tuloslaskelmat ja taseet. Tuloksen eikä taseen oikaisemisessa ollut paljon tehtävää, sillä virallinen tilinpäätös ei sisältänyt paljoakaan epäsäännöllisyyksiä tai erikoisuuksia, joita olisi pitänyt oikaista. Ainoastaan muutamia tuloksen ja taseen eriä yhdisteltiin Yritystutkimus ry:n antamien ohjeiden mukaan, jotka esiteltiin luvussa 3.1 ja 3.2.

Tilinpäätösanalyysissä on oikaistusta tilinpäätöksestä ensin laadittu prosenttiluku-kuotoinen tilinpäätös ja trendianalyysi. Tämän jälkeen tilinpäätöksistä on laskettu olennaisia kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja.

4.1 Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös

Oikaistun tuloksen ja taseen pohjalta laadittiin yrityksen prosenttilukumuotoinen tilinpäätös kaikilta tarkasteluvuosilta. Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös on pätevä tilinpäätösanalyysin keino, sillä siitä on helppo verrata eri vuosien välistä erien keskinäistä kehitystä. (Niskanen & Niskanen 2004, 89)

Prosenttilukumuotoisessa tuloslaskelmassa verrataan tuloslaskelman eriä liikevaihtoon. Tuloslaskelmasta pystyy havainnollistamaan yrityksen kulurakennetta. Myös tarkasteluvuosien välistä kulurakenteen muutosta on helpompi ymmärtää prosenttilukumuotoisesta tuloslaskelmasta kuin euromääräisestä.

Taulukko 4. Pitopalvelu maijalaine Oy:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma

	2014	2013	2012
LIKEVAIHTO	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0,07 %	0,29 %	0,21 %
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHT.	100,07 %	100,29 %	100,21 %
Aine ja tarvikekäyttö	42,47 %	46,52 %	47,66 %
Ulkopuoliset palvelut	0,82 %	0,84 %	0,02 %
Henkilöstökulut	41,22 %	39,85 %	37,08 %
Liiketoiminnan muut kulut	14,83 %	11,83 %	10,83 %
KÄYTTÖKATE	0,74 %	1,25 %	4,63 %
Sumu poistot	0,13 %	0,15 %	0,57 %
LIKETULOS	0,61 %	1,10 %	4,05 %
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0,68 %	0,20 %	0,00 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,00 %	0,03 %	0,00 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0,05 %	0,17 %	0,17 %
Välittömät verot	0,02 %	0,32 %	0,61 %
NETTOTULOS	1,27 %	0,84 %	3,27 %
Satunnaiset tuotot	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Satunnaiset kulut	0,00 %	0,06 %	1,22 %
TILIKAUDEN TULOS	1,27 %	0,78 %	2,05 %

Yrityksen suurin kuluerä on kaikkina tarkasteluvuosina ollut aine- ja tarvikeostot. Ne olivat jokaisena tarkasteluvuonna keskimäärin 45 % liikevaihdosta. Yritys on tuotteita valmistava yritys, joten aine- ja tarvikeostot ovat luonnollisesti suuria.

Aine- ja tarvikeostojen määrä on tarkasteluajalla laskenut suhteessa liikevaihtoon, mikä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että yritys on alkanut kiinnittää huomiota enemmän varastojen määrään ja hävikin vähentämiseen. Myös jäljempänä taseen puolella huomataan tätä oletusta tukeva tutkimustulos.

Toinen suuri kuluerä on henkilöstökulut. Henkilöstökulut ovat noin jopa 40 % yrityksen liikevaihdosta joka tarkasteluvuonna. Henkilöstökulujen prosentuaalinen osuus on tarkasteluvälillä noussut joka vuosi hieman ollen viimeisenä tarkasteluvuonna suurimmillaan. Absoluuttisia lukuja tutkittaessa viimeisenä tarkasteluvuonna henkilöstökulut ovat kuitenkin euromääräisesti pienimpiä. Prosenttilukumuotoisen tuloslaskelman hyöty näkyy helposti juuri tässä kohdassa, sillä euromääräistä tuloslaskelmaa katsottaessa voisi kuvitella henkilöstökulujen pienentyneen joka suhteessa. Koska henkilöstökulut ovat useassa yrityksessä yksi suurimmista menoeristä, ovat ne menoja, joita pyritään ensimmäisenä supistamaan.

Muut tuloslaskelman erät ovat pysyneet melko samalla tasolla muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma hahmottaa yrityksen kulurakennetta paljon paremmin kuin virallinen tuloslaskelma.

Prosenttilukumuotoisessa taseessa taseen eriä verrataan taseen loppusummaan. Siitä pystytään analysoimaan yrityksen rahoitus- ja omaisuusrakennetta.

Taulukko 5. Pitopalvelu maijalaine Oy:n prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma

TASE	2014	2013	2012
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	1,97 %	2,35 %	2,77 %
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yht.	13,26 %	11,90 %	11,66 %
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	15,22 %	14,26 %	14,43 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	5,60 %	6,82 %	5,81 %
Saamiset			
Lyhytaikaiset			

Myyntisaamiset	30,77 %	32,87 %	36,79 %
Muut saamiset	7,67 %	5,27 %	4,55 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	40,74 %	40,79 %	38,43 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	84,78 %	85,74 %	85,57 %
Vastaavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %
OMA PÄÄOMA			
Osake- tai muu peruspääoma	0,61 %	0,54 %	0,53 %
Kertyneet voittovarot	28,89 %	22,52 %	14,42 %
Tilikauden tulos	2,52 %	5,72 %	9,87 %
Taseen oma pääoma yhteensä	32,02 %	28,79 %	24,82 %
Poistoero ja varaukset yhteensä	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Oikaistu oma pääoma yhteensä	32,02 %	28,79 %	24,82 %
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Korolliset lyhytaikaiset velat	0,00 %	3,26 %	6,39 %
Ostovelat	12,06 %	13,39 %	14,96 %
Muut sisäiset korottomat velat	1,70 %	0,00 %	1,03 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	54,23 %	54,56 %	52,80 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	67,98 %	71,21 %	75,18 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	67,98 %	71,21 %	75,18 %
Vastaavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %
TAS			
E	2014	2013	2012
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	1,97 %	2,35 %	2,77 %
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yht.	13,26 %	11,90 %	11,66 %
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	15,22 %	14,26 %	14,43 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	5,60 %	6,82 %	5,81 %

Saamiset			
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	30,77 %	32,87 %	36,79 %
Muut saamiset	7,67 %	5,27 %	4,55 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	40,74 %	40,79 %	38,43 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	84,78 %	85,74 %	85,57 %
Vastaavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %
OMA PÄÄOMA			
Osake- tai muu peruspääoma	0,61 %	0,54 %	0,53 %
Kertyneet voittovarot	28,89 %	22,52 %	14,42 %
Tilikauden tulos	2,52 %	5,72 %	9,87 %
Taseen oma pääoma yhteensä	32,02 %	28,79 %	24,82 %
Poistoero ja varaukset yhteensä	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Oikaistu oma pääoma yhteensä	32,02 %	28,79 %	24,82 %
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Korolliset lyhytaikaiset velat	0,00 %	3,26 %	6,39 %
Ostovelat	12,06 %	13,39 %	14,96 %
Muut sisäiset korottomat velat	1,70 %	0,00 %	1,03 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	54,23 %	54,56 %	52,80 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	67,98 %	71,21 %	75,18 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	67,98 %	71,21 %	75,18 %
Vastaavaa yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Vastaavaa-puolella huomataan, että pysyvien vastaavien osuus taseen loppusummasta on huomattavasti pienempi kuin vaihtuvien vastaavien. Vaihtuvien vastaavien myyntisaamisten osuus on erittäin suuri, mikä tarkoittaa, että yrityksellä on paljon saamattomia suorituksia myynneistä.

Vastattavaa-puolella nähdään, että yrityksen pääomarakenne on painottunut enemmän vieraaseen pääomaan. Omaa pääoma on pääomasta ollut kuitenkin aina vähintään yksi neljäsosa koko pääomasta. Viimeisenä tarkasteluvuonna vieraan pääoman määrä on hieman laskenut erään lainan loppumisen myötä.

4.2 Trendianalyysi

Trendianalyysissä perusvuotena käytetään tarkasteluajan aikaisinta vuotta, tässä tapauksessa vuotta 2012. Muut tarkasteluvuodet suhteutetaan tähän perusvuoteen ja näin nähdään poikkileikkaus yrityksen tilinpäätöksen eristä. Trendianalyysin tulkinnessa on tärkeää hyödyntää myös prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä analyysin tukena.

Tuloslaskelman tuottopuolella näkyy laskua tarkastelujaksolla. Vuosi 2012 oli menestyksenkäs yritykselle ja jälkimmäiset vuodet ovat olleet hieman huonompia. Saman huomaa kaikissa tuloslaskelman välituloksissa. Yrityksen taloudellinen suunta seuraa yleistä talouden suuntaa, mikä on ollut heikkenevä. Iso osa menoista on kuitenkin laskenut tulojen mukana.

Taulukko 6. Pitopalvelu maijalaine Oy:n tuloslaskelman trendianalyysi

	2014	2013	2012
LIKEVAIHTO	84,94 %	93,74 %	100,00 %
Liiketoiminnan muut tuotot	28,11 %	126,02 %	100,00 %
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHT.	84,82 %	94,01 %	100,00 %
Aine ja tarvikekäyttö	75,69 %	91,70 %	100,00 %
Ulkopuoliset palvelut	4004,32 %	4533,67 %	100,00 %
Henkilöstökulut	94,42 %	100,97 %	100,00 %
Liiketoiminnan muut kulut	116,26 %	102,61 %	100,00 %
KÄYTTÖKATE	13,62 %	25,38 %	100,00 %
Sumu poistot	18,87 %	25,16 %	100,00 %
LIIKETULOS	12,87 %	25,41 %	100,00 %
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	1450000,00	470120,00 %	100,00 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	7,76 %	15119,96 %	100,00 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	23,61 %	90,14 %	100,00 %
Välittömät verot	-2,42 %	50,02 %	100,00 %
NETTOTULOS	32,94 %	24,17 %	100,00 %
Satunnaiset tuotot	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Satunnaiset kulut	0,00 %	4,94 %	100,00 %
TILIKAUDEN TULOS	52,52 %	35,61 %	100,00 %

Tuloslaskelman trendianalyysissä on huomattavissa erittäin suuri kasvu ulkopuolisten palveluiden sekä tuotot osuuksista ja muista sijoituksista arvoissa. Kuitenkin tarkasteltaessa prosenttilukumuotoista tuloslaskelmaa huomataan, että molempien osuudet liikevaihdosta ovat erittäin pienet. Siksi niihin ei ole olennaista kiinnittää tarkempaa huomiota. Yrityksen johdon on hyvä kuitenkin tiedostaa, mistä kasvu johtuu.

Taulukosta 5 nähdään, kuinka henkilöstökulut ovat laskeneet tarkastelujakson aikana. Niin kuin prosenttilukumuotoisesta taseesta huomattiin, ovat henkilöstökulut todella iso osa yrityksen liikevaihdosta, joten jo pienikin muutos saa aikaan suuren tulosvaikutuksen.

Taulukko 7. Pitopalvelu maijalaine Oy:n taseen trendianalyysi

TASE	2014	2013	2012
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	62,45 %	83,26 %	100,00 %
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset	100,00 %	100,00 %	100,00 %
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	92,80 %	96,79 %	100,00 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	84,71 %	114,86 %	100,00 %
Saamiset			
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	73,55 %	87,52 %	100,00 %
Muut saamiset	148,31 %	113,39 %	100,00 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	93,22 %	103,95 %	100,00 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	87,12 %	98,13 %	100,00 %
 Vastaavaa yhteensä	 <u>87,94 %</u>	 <u>97,94 %</u>	 <u>100,00 %</u>
OMA PÄÄOMA			
Osake- tai muu peruspääoma	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Kertyneet voittovarat	176,25 %	152,99 %	100,00 %
Tilikauden tulos	22,43 %	56,78 %	100,00 %
Taseen oma pääoma yhteensä	113,43 %	113,59 %	100,00 %
 Poistoero ja varaukset yhteensä	 100,00 %	 100,00 %	 100,00 %
 Oikaistu oma pääoma yhteensä	 113,43 %	 113,59 %	 100,00 %
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Korolliset lyhytaikaiset velat	0,00 %	50,00 %	100,00 %
Ostovelat	70,91 %	87,71 %	100,00 %
Muut sisäiset korottomat velat	144,33 %	0,00 %	100,00 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	90,31 %	101,20 %	100,00 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	79,52 %	92,77 %	100,00 %
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	79,52 %	92,77 %	100,00 %
Vastaavaa yhteensä	87,94 %	97,94 %	100,00 %

Taseen trendianalyysin vastaavaa-puolella nähdään, että pysyvien vastaavien puoli on pienentynyt ajanjaksolla. Syynä tähän on pienet koneiden ja kaluston lisäykset ja täysimääräiset poistot. Kuitenkin tarkasteltaessa prosenttilukumuotoista tasetta, huomataan, että pysyvien vastaavien määrä suhteessa taseen loppusummaan on kasvanut. Syynä tähän on pienempi taseen loppusumma.

Myös vaihtuvissa vastaavissa on samanlainen trendi aineiden ja tarvikkeiden vähentymisessä. Aikaisemmin mainittu tuloslaskelman aine- ja tarvikevaraston pieneminen näkyy nyt tässä kohdassa. Vaikka trendianalyysin mukaan vaihtuvien vastaavien määrä on tarkastelujaksolla laskenut, on niiden prosentuaalinen osuus taseen loppusummasta pysynyt suunnilleen samana tutkittaessa prosenttilukumuotoista tasetta.

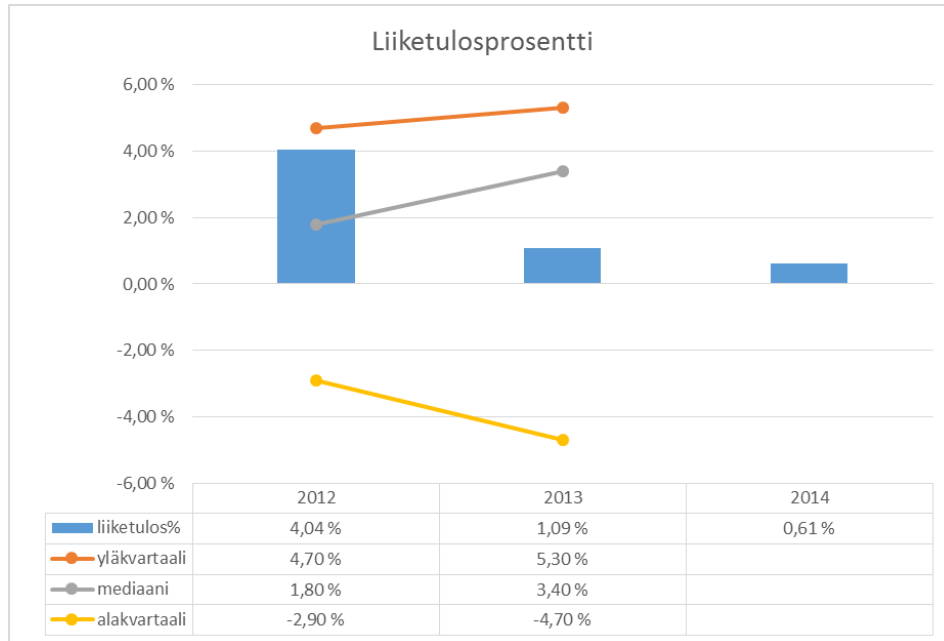
Taseen vastaavaa-puolella selvimmin näkyy yrityksen pääomarakenteen muutos. Tarkastelujakson aikana yrityksen oma pääoma on kasvanut ja vieras pääoma on laskenut. Saman trendin näkyy myös prosenttilukumuotoisesta taseesta.

4.3 Tunnusluvut

Tässä luvussa tutkitaan Pitopalvelu maijalaine Oy:n tilinpäätöstietoja tunnusluku-
jen avulla. Käytettäviä tunnuslukuja ovat kappaleessa 3.4 esitetyt tunnusluvut. Tunnusluvut on jaoteltu kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksukyvyn tunnusluvuiksi. Yläkvartaalit, mediaanit ja alakvartaalit on saatu Toimiala Online - tietopalvelusta, joka on elinkeinoministeriön ylläpitämä tietokanta.

Kannattavuus

Yrityksen kannattavuutta mitataan voittoprosenttisesti liikeolosprosentilla, käyttökateprosentilla ja nettotulosprosentilla. Pääoman tuottoasteista käytetään oman pääoman tuottoastetta ja koko pääoman tuottoastetta.

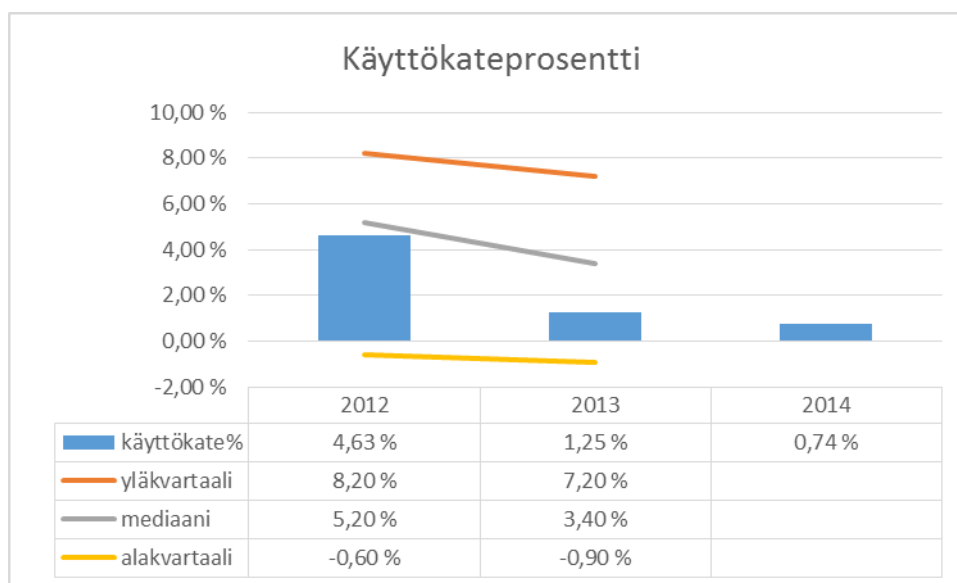
Kuva 2. Liiketulosprosentit 2012-2014

Kuten kuvasta 2 näkee, ovat yrityksen liikeolosprosentit laskeneet tarkastelujakson aikana. Kaikki vuodet ovat vain heikolla tasolla Yritystutkimus ry:n ohjeavojen mukaan. Kuvasta 2 kuitenkin näkee, että yrityksellä menee vuonna 2012 hyvin toimialaansa nähden ja 2013 heikommin. Kuvaa tutkittaessa huomataan, että yrityksen liikeolosprosentti on mennyt vastakkaiseen suuntaan kuin toimialan mediaani. Koska vuoden 2014 toimialan keskiarvoja ei Toimiala Onlinen tietokannoissa ole, voidaan vaan tehdä oletuksia yrityksen liikeolosprosentin tilasta verrattuna toimialaan.

Käyttökateprosenttia verrataan saman toimialan yritysten kesken. Käyttökateprosentille ei ole yleispätevää viitearvoa. Useimmiten eri toimialojen käyttökateprosentit menevät seuraavasti:

- teollisuus 5-20 %

- kauppa 2-10 %
- palvelu 5-15 % (Yritystutkimus ry 2011, 61)

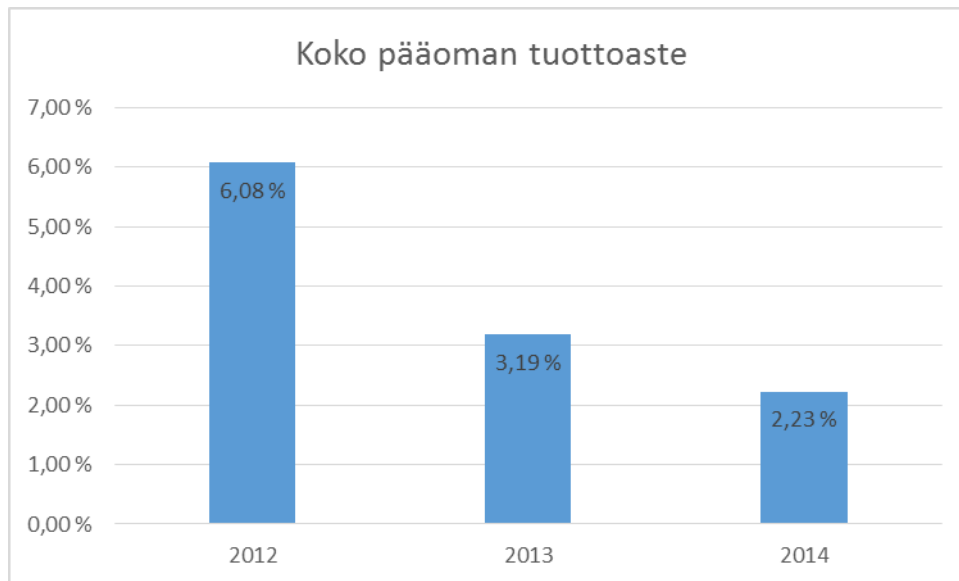
Kuva 3. Käyttökateprosentit 2012-2014

Yllä kuvassa 3 on esitetty Pitopalvelu maijalaine Oy:n käyttökateprosentit tarkasteluajana verrattuna toimialan keskiarvoihin. Taas vuonna 2012 käyttökateprosentti on ollut hyvä verrattuna toimialaan, mutta vuonna 2013 se on ollut heikompi ja oletettavasti vuonna 2014 on myös heikompi. Yrityksen käyttökateprosentti seuraa toimialan mediaania.

Kannattavuuden voittoperusteisista prosenteista nettotulosprosentti on ollut kaikkein positiivisin kannattavuuden mittaria tässä yrityksessä. Kun nettotulosprosentti saa arvokseen positiivisen arvon voidaan yritystä pitää kannattavana. Kaikina tarkasteluvuosina nettotulosprosentti on ollut positiivinen, joten yrityksen toiminta on ollut kannattavaa. Hyvää on myös se, että vuoden 2014 nettotulosprosentti on parempi kuin vuoden 2013. Vuoden 2012 prosentti on kuitenkin paras.

Pääoman tuottoa lasketaan tässä opinnäytetyössä kahdella eri tavalla. Ensimmäinen tapa on koko pääoman tuottoaste ja toinen oman pääoman tuottoaste. Koko pääoman tuottoaste mittaa, kuinka paljon yritys on saanut tuottoa aikaan toimintaan sitomilleen pääomille ja oman pääoman tuotto mittaa yrityksen kykyä tuottaa lisäarvoa omistajien sijoittamalle pääomalle (Yritystutkimus ry 2011, 64).

Kuvassa 4 esitetään yrityksen koko pääoman tuottoasteet prosentteina tarkastelujakson aikana.

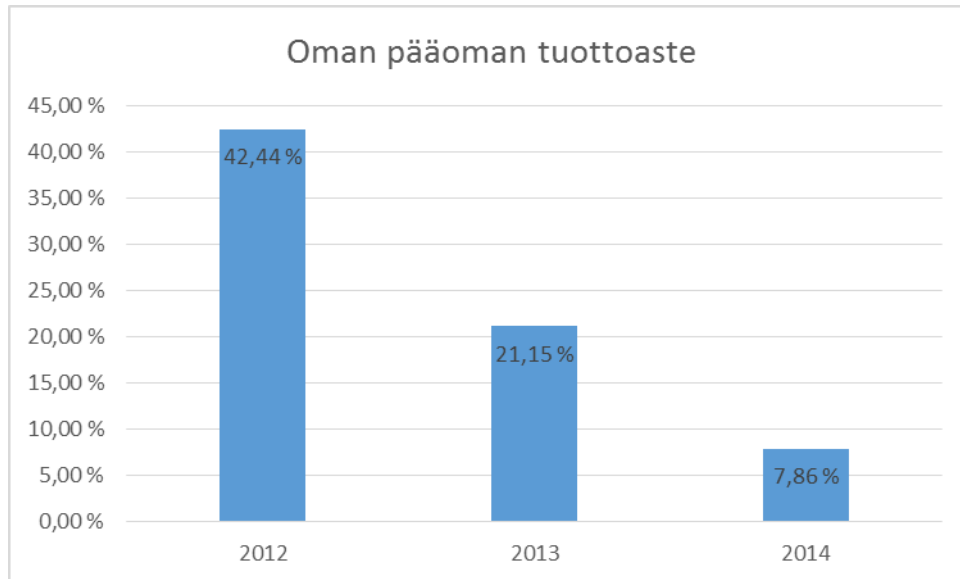
Kuva 4. Koko pääoman tuottoaste 2012-2014

Yritystutkimus ry on antanut ohjearvot tuottoasteelle:

- yli 10 % hyvä
- 5-10 % tydyttävä
- alle 5% heikko

Kuvasta huomataan, että vuonna 2012 koko pääoman tuottoaste on ollut tyydyttävä, vuonna 2013 ja vuonna 2014 heikko. Tuottoasteen lasku johtuu tuloksen heikkenemisestä.

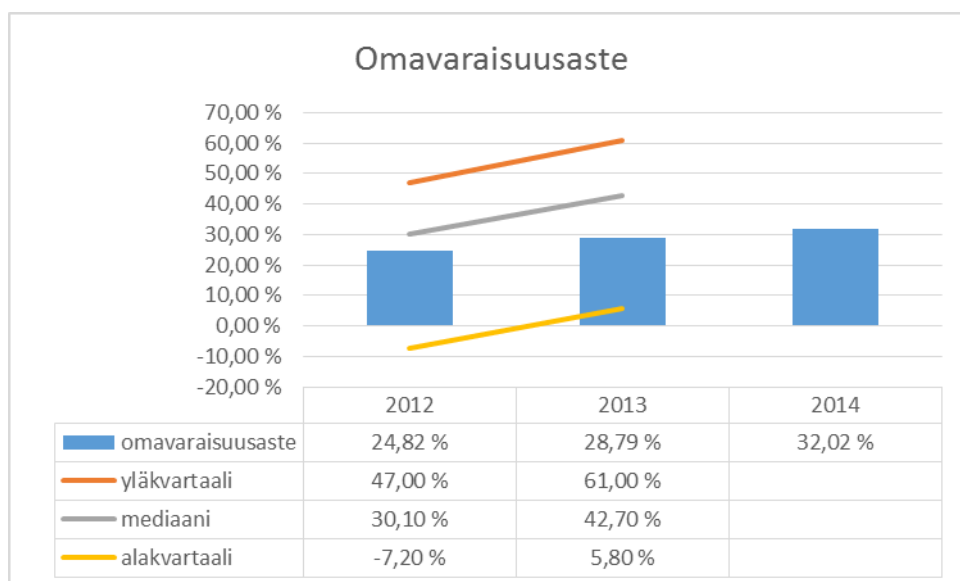
Kuvassa 5 on esitettyä oman pääoman tuottoasteet. Tuottoasteen tavoitetaso määräytyy omistajien asettaman tuottovaatimuksen mukaan. Tuottovaatimus tarkoittaa sitä, kuinka paljon osinkoa omistajat saivat. Tässäkin tunnusluvussa näkyy sama trendi kuin muissakin. Vuosi 2012 on ollut huomattavasti parempi kuin jälkimmäiset vuodet.

Kuva 5. Oman pääoman tuottoaste 2012-2014

Vakavaraisuus

Pitopalvelu maijalaine Oy:n vakavaraisuutta mitataan kahdella tapaa, omavaraisuusasteella ja nettovelkaantumisasteella. Kuvan 6 omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Yritystutkimus ry on antanut omavaraisuusasteelle ohjearvot: yli 40 % on hyvä, 20-40 % tyydyttävä ja alle 20 % heikko.

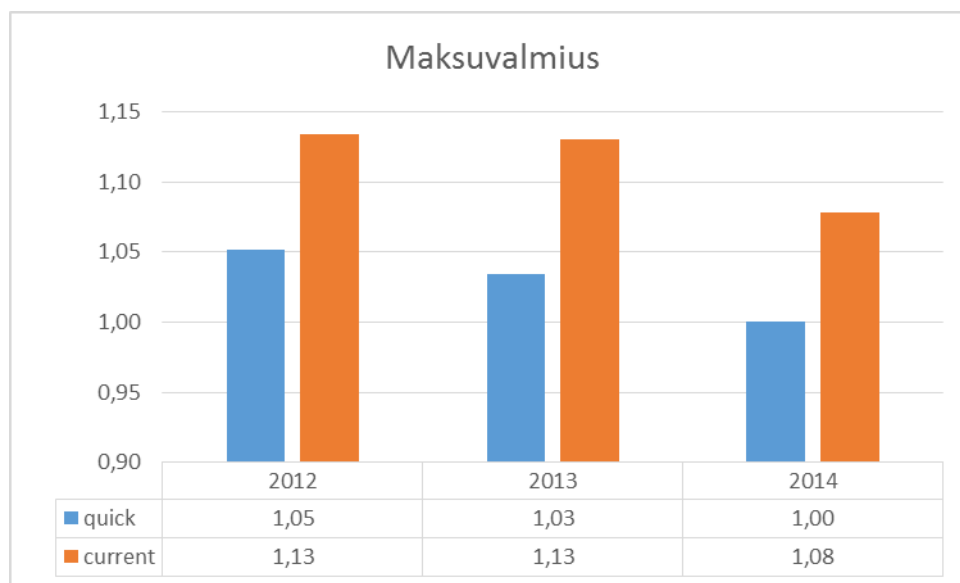
Kuva 6. Omavaraisuusaste 2012-2014

Yrityksen omavaraisuusaste on jokaisella tarkastelujakson vuodella ollut tyydyttävä Yritystutkimus ry:n mukaan. Kuitenkin verrattaessa toimialaan, on se ollut joka vuonna hyvä. Viimeisenä vuonna luku on ollut parhaimmillaan, koska taseen loppusumma on ollut pienimmillään.

Yrityksen nettovelkaantumisaste on ollut joka vuonna negatiivinen. Yritystutkimus ry antaa nettovelkaantumisasteelle ohjearvon, jonka mukaan alle 1 on hyvä. Negatiivinen nettovelkaantumisaste johtuu yrityksen runsaasta likvidistä rahoitusomaisuudesta eli kassavaroista, pankkisaamisista ja muista helposti rahaksi muutettavista varoista.

Maksuvalmius

Pitopalvelu majjalaine Oy:n maksuvalmiutta mitataan tunnusluvuilla quick ratio ja current ratio. On tärkeää, että maksuvalmiuden tunnusluvut ovat hyvät, sillä ne kuvaavat yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Quick ration hyvä arvo on yli 1, tyydyttävä 0,5-1 ja heikko alle 1. Current ratiolla vastaavat arvot ovat yli 2, 1-2 ja alle 1 (Yritystutkimus ry 2011, 71-72).

Kuva 7. Maksuvalmius

Quick ration arvot ovat tarkastelujaksolla olleet jokaisena vuonna yli 1, joten yrityksen maksuvalmius pelkällä rahoitusomaisuudella on hyvä.

Current ration arvot ovat joka tarkastelujakson vuonna olleet tyydyttävät. Tämä johtuu yrityksen suhteellisen pienestä vaihto-omaisuudesta.

5 YHTEENVETO

Tässä opinnäytetyössä tehtiin tilinpäätösanalyysi ravintola- ja pitopalvelualalla toimivalle Pitopalvelu maijalaine Oy:lle. Työn tavoitteena oli saada mahdollisimman laaja kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tarkastelujaksona käytettiin vuosia 2012-2014. Tilikausista laadittiin ensin oikaistut tuloslaskelmat ja taseet. Oikaisujen jälkeen analyysissä hyödynnettiin prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä ja trendianalyysiä. Lisäksi laskettiin kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja. Arvoja verrattiin Yritystutkimus ry:n antamiin ohjearvoihin, jotta saatiin tietää yrityksen asema markkinoilla.

Prosenttilukuanalyysistä selviää eri vuosien erien kehittyminen suhteessa liikevaihtoon ja taseen loppusummaan. Jo prosenttilukuanalyysissä huomataan tarkastelujakson aikainen liiketoiminnan heikentyminen. Vuosi 2012 oli yritykselle hyvä vuosi ja seuraavat vuodet olivat hieman heikompia. Yrityksen talouden trendi seuraa vahvasti yleistä talouden trendiä.

Suurin osuus yrityksen liikevaihdosta on aineet ja tarvikkeet, mikä on normaalia valmistustoimintaa harjoittavalle yritykselle. Niiden osuus liikevaihdosta on joka vuonna keskimäärin 45 %. Toinen suuri menoerä jokaisena tarkasteluvuonna ovat henkilöstökulut, joiden osuus liikevaihdosta on keskimäärin 40 %. Näin suurien erien pienikin muutos trendianalyysissä tarkoittaa huomattavaa tulosvaikutusta. Prosenttilukumuotoisesta taseesta huomataan, että yritys rahoittaa toimintaansa enemmän lyhytaikaisella vieraalla pääomalla kuin omalla pääomalla.

Trendianalyysi näyttää heikentymisen vielä selkeämmin tuloksen välituloksia tarkasteltaessa. Yrityksen tuloksessa on ollut tasaista laskua. Trendianalyysistä huomataan myös joidenkin erien kasvu, esimerkiksi ulkopuolisten palveluiden ja osuuksien ja sijoitusten tuottojen kasvu. Niiden vaikutus yrityksen tuloslaskelmaan ei kuitenkaan ole vaikuttava, sillä niiden osuus liikevaihdosta on pieni. Taseen trendianalyysistä voidaan huomata, että yritys on kasvattanut omaa pääomaa suhteessa vieraaseen pääomaan tarkastelujakson aikana.

Tunnuslukuanalyysin kannattavuuden osalta yrityksen arvot ovat Yritystutkimus ry:n asettamien ohjearvojen mukaan heikkoja ja tyydyttäviä. Kannattavuuden luvuissa näkyy sama trendi kuin koko muussakin analyysissä ja tarkasteltaessa toimialan laskettuja arvoja, myös koko toimialalla on sama trendi. Vuosi 2014 on ollut tarkastelujakson vuosista heikoin. Kuitenkin nettovelkaantumistasteen arvot näyttävät, että yrityksen toiminta on ollut kannattavaa.

Vakavaraisuuden arvot ovat olleet joka vuosi tyydyttäviä. Vuosi 2014 on vakavaraisuuden kannalta ollut paras, joten tämä on erittäin hyvä asia yrityksen kannalta. Negatiivinen nettovelkaantumisaste on erittäin hyvä asia, sillä yrityksellä on tällöin paljon likvidiä varallisuutta, jolla maksaa lyhytaikaisia lainoja pois.

Yrityksen maksuvalmius on tarkastelujaksolla hyvä. Quick ja current ratio mittaavat maksuvalmiutta dynaamisesti eli tilinpäätöshetkellä. Ne eivät näytä maksuvalmiutta koko tilikauden aikana, mutta oletettavaa on, että yrityksen maksuvalmius on ollut hyvä kaikkien tilikausien aikana.

Parantamista löytyy siis monella saralla. Yksi iso huomattava asia yrityksen toiminnassa on myyntisaatavien nopeampi kierto. Jokaisessa tarkastelujakson taseessa oli prosentuaalisesti erittäin suuri määrä myyntisaamisia. Myyntisaatavien nopeammalla kierrolla mahdollistettaisiin yritykselle suurempi käyttöpääoma.

Opinnäytetyö valottaa omistajalle hyvin yrityksen tilannetta. Opinnäytetyöstä saatava hyöty on varmasti merkittävä yritykselle. Lisätutkimuksen aiheena tuli kustannuspaikkakohtainen analyysi. Yrityksen kirjanpitoa tehdään kustannuspaikka-kohtaisesti jokaisen toimipaikan osalta erikseen. Tässä opinnäytetyössä analysoitiin kuitenkin koko yrityksen tilinpäätöstä.

LÄHTEET

Balance consulting. Tunnusluvut. Käyttökate. Viitattu 4.4.2015. <http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut/kayttokate>

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336

KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry. 2011. Osakeyhtiön tilinpäätösmalli. Uudistettu painos. KHT-Media Oy.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi R. 2009. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. 6., uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2009. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 6., uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.

Luotola, E. 2014. Tilinpäätösanalyysi – Case: Ilmatuote Oy. Opinnäytetyö. Liiketalouden koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Niskanen, J. & Niskanen M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. 2. tarkastettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Pitopalvelu maijalaine Oy. Tilinpäätösinformaatio 2010-2012.

Salmi, I. 2006. Mitä tilinpäätös kertoo? 4., uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Toimiala Online 2015. Tilinpäätöstilastot 2012-2013, tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain. Viitattu 26.3.2015 <http://www2.toimialaonline.fi/>

Yritystutkimus ry. 2011. Yritystutkimuksen analyysi. Helsinki: Gaudeamus.

Tuloslaskelma

TUOSLASKELMA

	Tilikausi	Edeltävä tilikausi
LIIVEVAIHTO		
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys ja vähennys	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,00	0,00
Varastojen lisäys tai vähennys	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Ulkopuoliset palvelut	0,00	0,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	0,00	0,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0,00	0,00
Vaihtuvien vastaavien poikk. arvonalentumiset	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00
LIIVEVOITTO (-TAPPIO)	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksistä	0,00	0,00
Tuotot osuuksista omistusyhteisyriksissä	0,00	0,00
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00
Muilta	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00
Muilta	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	0,00	0,00
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	0,00	0,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	0,00	0,00
Muille	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0,00	0,00
Satunnaiset erät		

Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	0,00	0,00
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys/vähennys	0,00	0,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Tuloverot		
Tilikauden verot	0,00	0,00
Laskennalliset verot	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Muut välittömät verot	0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Tase

TASE	Tilikauden päätymispäivä	Edellisen tilikauden päättämispäivä
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	0,00	0,00
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Ennakkomaksut	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Omistettut	0,00	0,00
Vuokraoikeudet	0,00 0,00	0,00 0,00
Rakennukset ja rakennelmat		
Omistettut	0,00	0,00
Vuokraoikeudet	0,00 0,00	0,00 0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00	0,00
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	0,00	0,00
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Muut saamiset		
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00
Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/Tavarat	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Ennakkomaksut		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00

Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00
Saamiset omistusyhteisyrittäyksiltä	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Rahoitusarvopaperit		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Muut arvopaperit	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Rahat ja pankkisaamiset	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Vastaavaa yhteensä	0,00	0,00
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	0,00	0,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Käyvän arvon rahasto	0,00	0,00
Vararahasto	0,00	0,00
Muut rahastot		
Yhtiöjärjestyksen/Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	0,00	0,00
Tilikauden voitto (tappio)	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Verovaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	0,00	0,00
Pääomalainat	0,00	0,00

Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Vaihtovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00
Eläkelainat	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Rahoitusvekselit	0,00	0,00
Velat saman konsernin yrityksille	0,00	0,00
Velat omistusyhteisyrietyksille	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Lyhytaikainen		
Pääomalainat	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Vaihtovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00
Eläkelainat	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Rahoitusvekselit	0,00	0,00
Velat saman konsernin yrityksille	0,00	0,00
Velat omistusyhteisyrietyksille	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	<u>0,00</u> 0,00	<u>0,00</u> 0,00
Vastattavaa yhteensä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>